

На практика така разгледаните данни създават известно противоречие що отнася до оценка на въздействието на наложените мерки на пазари на едро, отнасящи се до избор на оператор и отдаване на абонатни линии под наем, в рамките на първи кръг анализи на пазарите на дребно. Първо, защото е налице динамика в пазарните дялове, изразяваща се в редуциране на пазарния дял на БТК³⁸, а в същото време съществува привидност за неефективност на мерките, наложени на ниво предоставяне на услуги на едро.

Липсата на интерес към предоставяните от БТК услуги на едро и то при регулирани условия, при нарастващ пазарен дял на конкурентните на БТК предприятия, е възможна ситуация, само когато тези предприятия имат достъп до добре развита инфраструктура, различна от тази на БТК. Към настоящия момент освен БТК и двата мобилни оператора – Мобилтел и Глобул - оперират с напълно изградени национални мрежи. Наред с това най-големият оператор, предоставящ радио и телевизионни програми – Близу – има силно развита мрежа с национално покритие, която се използва и за предоставяне на фиксирани гласови услуги. Собствени мрежи с възможност за предоставяне на конвергентни услуги имат и по-малки предприятия предоставящи преди всичко услуги за пренос на данни и разпространение на радио и телевизионни пазари.

Именно наличието на алтернативна инфраструктура води до извода, че БТК не притежава контрол върху инфраструктура (фиксирана и мобилна наземна мрежа), която предоставя на предприятието предимство пред навлизаните предприятия на пазара.

3.2.2. Навлизане на конвергентните и пакетни услуги

Акцент в рамките на извършения анализ е поставен върху нарастващата тенденция към ориентиране на търсенето и предлагането на пазара на електронни съобщителни услуги в посока от самостоятелно предоставяне на фиксирана услуга към пакетни услуги, с включена фиксирана услуга. От представените данни³⁹ е видно, че е налице динамика отново в дейността на алтернативните оператори – 19% от фиксираната телефонна услуга на БТК е част от пакет, включващ услуги от различни пазари, докато при алтернативните оператори този процент е около 90%.

Ето защо оценката на въздействието на наложените задължения в първи кръг анализи на пазарите на дребно изисква да бъде отчетена и степента на навлизане на конвергентните⁴⁰ и пакетни услуги. Развитието на конвергенцията е възможност за ефективно нарастване на конкуренцията, но може да е причина за прехвърляне на пазарна сила на съседни свързани пазари. Подценяването на този потенциален ефект, който отчитайки пазарната ситуация у нас е напълно реален, ще препятства развитието на конкуренцията от една страна, а от друга може да се интерпретира като липса на ефективност на наложени задължения на ниво предоставяне на услуги на едро и съответно да е причина за изкривявания на пазара.

От изложените данни във втория кръг анализи на пазарите на дребно е видно, че за периода на действие на наложените мерки в първи кръг анализи на пазарите на дребно броят на абонатите на фиксирана услуга на Мобилтел и Глобул нараства експоненциално. Не са за пренебрегване и абонатите на мрежата на Близу, които по експертни данни наброяват над 400 000. Посоченото илюстрира съществуващата

³⁸ В допълнение на посочената динамика в изменението на пазарния дял на БТК по абонати, следва да се отбележи, че за разглеждания период приходите на алтернативните предприятия от национален трафик нарастват от 5.32% до 11.48% от общо приходите от този трафик. За същия период приходите на БТК намаляват с 63.81%. Не по-различна е ситуацията и по отношение на международния трафик. В началото на периода приходите на алтернативните предприятия от международен трафик са 18.29%, а в края – 28.56% от общите приходи от този трафик. За същия период приходите на БТК намаляват с 41.48%.

³⁹ Фиг.12 и фиг. 13, стр. 31 от Приложение към Решение на КРС №2171/03.12.2012 г

⁴⁰ Конвергентните услуги попадат в обхвата на понятието "свързани услуги", тъй като дори и услугите да не свързани с договор, поради тяхната същност и нормална употреба могат да бъдат определени като такива.

пазарната ситуация и придава реални измерения на опасността от възникване на пазарни деформации.

Най-общо ситуацията се изразява в следното: от една страна е историческия оператор – БТК, осъществяващ дейност по предоставяне на фиксирани услуги в условията на наложени пълен набор от задължения на ниво предоставяне на услуги на едро и дребно в най-рестриktivния им вариант. Ако игнорираме предприятията, предоставящи конвергентни услуги⁴¹, на пазара оперират 15⁴² предприятия, които биха могли да се възползват от засилената регулация на едро спрямо историческия оператор и съответно се опитат да навлязат по-ефективно на пазара.

Тези предприятия нямат интерес да развиват модели с предоставяне на услуги на дребно, чрез заявяване на услуги на едро БТК, било и при регулирани условия, тъй като дори и така те не биха могли да предоставят конкурентни на предлаганите от Глобул и Мобилтел услуги. Тук се проявява поредното пазарно изкривяване, тъй като имаме исторически оператор с наложени задължения и мобилни предприятия, предоставящи конкурентни услуги за достъп в определено местоположение, но достъп до мрежите на които може да се осъществи само при търговски споразумения. Този ефект се усилва още повече спрямо предлагането на пакетните услуги, където възможностите за репликиране на офертите на Мобилтел и Глобул с включена мобилна услуга са ограничени, доколкото зависят от желанието на Мобилтел и Глобул договарят достъп до техните мрежи. В същото време, в допълнение на приложената силна регулация на пазарите на едро и дребно, БТК е задължена предварително да представя за одобрение ценовите си предложения, като по отношение на пакетни услуги следва да осигурява и възможност за репликиране на офертите. Резултатът от това е ограничаване на възможността на БТК да осъществява адекватна търговска политика при предлагането на пакетни услуги, което обаче не рефлектира върху повишаване на конкурентоспособността на алтернативните предприятия на този пазар, а единствено облагодетелства предприятията, предоставящи конвергентни услуги.

С оглед гореизложеното считаме, че при разглеждането на критерия наличие на бариери за навлизане и разширяване на съответния пазар, включващ: инфраструктура, която не може лесно да бъде дублирана; икономии от обхвата и мащаба и вертикална интеграция, в рамките на извършения втори кръг пазарни анализи на пазарите на дребно не са отчетени спецификите в развитието на пазара. В резултат на това се достига до погрешния извод, че единствено БТК е състояние да реализира икономии от обхвата и мащаба и, че притежава контрол върху инфраструктура, която трудно би могла да се дублира. На мнение сме, че са налице още три предприятия – Мобилтел, Глобул и Близу, за които следва да се приеме, че разглежданите критерии също се изпълняват. Ето защо, направените спрямо БТК изводи са валидни също така и по отношение на посочените три предприятия. При тази пазарна ситуация, в случай че бъде предвидено налагането на специфичните задължения на БТК на ниво предоставяне на услуги на едро, то такива задължения следва да се наложат симетрично и по отношение на Мобилтел, Глобул и Близу.

3.3. Наличие на продуктово разнообразие

Както бе посочено по-горе в настоящото становище, при изследване на ефекта върху пазара на предоставяне на фиксирана услуга в резултат на осъществявания

⁴¹ Въпреки обстоятелството, че БТК също използва мобилната си мрежа за предоставянето на фиксирана услуга, при изследване на ситуацията при предоставянето на пакетни и конвергентни услуги е коректно изводите в тази посока да се правят спрямо другите две предприятия – Мобилтел и Глобул, доколкото наложените в първи кръг анализи на пазарите на дребно задължения рефлектират и върху осъществяването от БТК дейност при предоставяне на достъп до фиксирана услуга посредством мобилни мрежи.

⁴² Табл. 1, стр. 19 от Приложение към Решение на КРС №2171/03.12.2012 г.

конкурентен натиск от страна на мобилната услуга, единствено БТК има мотив да търси начини за противодействие на тази пазарна тенденция. Това е така, тъй като стратегията за навлизане на пазара на фиксирана услуга на останалите предприятия не е свързвана с желанието им да се конкурират ефективно на този пазар, а единствено да повишават разнообразието от предоставяните от тях услуги, включително когато те се предоставят в пакет, като част от стратегиите им за привличане на нови клиенти и засилване на позициите им на други пазари. Въпреки пълния набор от наложени задължения в резултат от извършения първи кръг анализи на пазарите на дребно, БТК предприе серии от инициативи, свързани с прилаганата от дружеството ценова политика, в опита си да забави трайното установената тенденция на намаляване на интереса към фиксираната услуга. Доказателство за това са осъществените голям брой промоционалните предложения в периода 2011 г. – 2012 г. Проследяване на еволюцията на предлаганите планове показва, че действията на БТК са рефлектирали върху повишаване на обема на включените в месечните абонаменти минути, комбиниращи повиквания към различни дестинации, вкл. към мобилни мрежи.

Следователно повишаването на дела на абонатите на фиксирана услуга, предпочели да ползват планове с включен определен обем минути за разговори в месечната такса е пряко следствие от наблюдаваните тенденции в развитието на пазара и по никакъв начин не се дължи на предприети от страна на БТК действия за възпрепятстване навлизането на нови участници на пазара.

Тенденциите за развитие на пазара показват, че потребителите все повече се насочват към търсенето на пакетни услуги, водени от по-атраktivните цени и от възможността да ползват всички услуги от един доставчик. При изследване на развитието на пакетните услуги КРС установява, че алтернативните предприятия се развиват успешно в този сегмент от пазара. КРС е установила, че БТК е предприятието, което най-късно е започнало предоставянето на пакетни услуги и то в отговор на пазарната политика на алтернативните предприятия. При изследване на продуктовото разнообразие КРС следва да отчита факта, че мобилните предприятия, които са основни конкуренти на БТК, имат възможност да предоставят пълен обхват от услуги като алтернатива на възможностите за продуктово разнообразие на БТК.

В рамките на 2011 г. най-търсеният пакет е пакетът „фиксирана телефонна услуга и мобилна телефонна услуга“. Както вече бе посочено, доколкото конкурентните мобилни предприятия имат инициатива да предлагат пакетните услуги, то този интерес не е свързан с развитието на фиксираната услуга, а единствено с цел насочване на потребителите към използване на мобилна услуга. В тази връзка и с оглед доказаната вече тенденция на засилена субституция, възможността на БТК да предлага посочения пакет следва да бъде разглеждана в светлината конкурентния натиск, който се осъществява спрямо БТК на пазара на предоставяне на фиксирана телефонна услуга от страна на мобилните предприятия.

Относно следващия по потребителски интерес пакет, а именно, тройната пакетна услуга „фиксирана телефонна услуга, достъп до интернет и телевизия“, необходимо е да се отчете и обстоятелството, че алтернативните предприятия успешно развиват своите мрежи, което има дава възможност да предлагат такива пакети без да е налице потенциален конкурентен натиск при предлагането на тези пакети от БТК.

Във връзка с изложеното в предходните два параграфа считаме за необоснован изводът на КРС относно наличието на продуктово разнообразие, което е във възможностите само на БТК и представлява бариера за навлизане на пазара.

Предвид всичко изложено по-горе, считаме за доказано, че изследваните от КРС критерии за оценка на разглежданите пазари доказват наличие на възможности за развитието на ефективна конкуренция. В тази връзка, не са налице основания за

определяне на БТК като предприятие със значително въздействие върху разглежданите пазари.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ:

Предвид всичко изложено дотук считаме, че не са налице основания за продължаване на регулаторната намеса спрямо БТК. Считаме, че са налице съществени и необратими промени на фиксирания пазар в България, които вече не кореспондират с ex-ante регулацията наложена на БТК.

В заключение отново ще акцентираме на основаните изводи, които могат да бъдат направени въз основа на данните от извършения анализ, както следва:

- не е изпълнен теста на трите критерия;
- засилената субституция на фиксиранията услуга с мобилната услуга и предоставянето на конвергентни услуги оказва съществен натиск върху БТК и не позволява демонстрация на антиконкурентно поведение от страна на дружеството;
- налице е ръст на пакетните услуги, като фиксиранията гласова услуга не е определяща при избора на потребителите;
- изградената от БТК инфраструктура не представлява бариера за навлизане. Алтернативните предприятия изграждат собствени мрежи и ефективно предлагат услуги на потребителите чрез тези мрежи. Освен мрежата на БТК, на пазара осъществяват дейност още три предприятия, които оперират чрез националните си мрежи;
- налице е стабилна тенденция към дерегулиране в държавни-членки на ЕС.

4. Определяне на специфични задължения

БТК поддържа вече изразеното становище за необходимост от дерегулация на разглежданите пазари предвид резултатите от прилагане на теста на трите критерия и резултатите от анализа на съответните пазари. В случай че КРС поддържа необходимостта от налагане на специфични задължения считаме, че предложени мерки следва да бъдат съществено редуцирани. Считаме, че наложените мерки следва да бъдат ограничени единствено до мерки на ниво услуги на едро.

4.1. По отношение анализиранията конкурентни проблеми

4.1.1. Прехвърляне на вертикални предимства

Във връзка с установените от КРС конкурентни проблеми, считаме че изводите на КРС относно потенциална опасност за развитие на конкуренцията за необосновани. При изследване на потенциалните конкурентни проблеми, отправна точка за анализа на КРС е наличието на потенциална възможност за БТК да прехвърли пазарната си мощ от пазарите на едро на свързаните пазари на дребно. КРС изследва потенциалните конкурентни проблеми, които биха възникнали, ако КРС оттегли вече наложените регулаторни мерки. Доколкото КРС прави изводи за наличие на потенциални конкурентни проблеми, то те са свързани единствено с възможността за прехвърляне на вертикални предимства от БТК, предвид факта, че дружеството предоставя едновременно услуги на едро и услуги на дребно. Съгласно анализа на потенциалните неценови конкурентни проблеми, те са свързани с възможността БТК да препятства навлизането на нови предприятия чрез дискриминационно поведение при предоставяне на услуги на едро, т.е. доколкото е налице проблем, то той следва да се реши с подходящи мерки на ниво пазари на едро.

В тази връзка ще посочим, че КРС обосновава наличието на бариера вертикална интеграция чрез факта, че историческото предприятие участва освен на пазара на дребно, така и на пазар на едро. Следва да се отбележи, че БТК не участва на двата

пазара доброволно и следователно не може да бъде обвинено в създаване на бариера вертикална интеграция. Тук ще отбележим, че услугата "избор на оператор" е изчезваща и следователно без значение за оценката за наличието на такава бариера. От изложеното в анализа е видно, че КРС не очаква развитие на тази услуга, както и причината за отсъствие на интерес към нея да е в резултат на антиконкурентно поведение от страна на БТК.

Чрез мерките на ниво пазари на едро могат да се разрешат и потенциалните ценови конкурентни проблеми, свързани с прилагане на ценова преса. Доколкото КРС е установила такъв потенциален проблем, то той се отнася до възможността БТК да прилага ценова преса чрез разликата между цените на едро и цените на дребно и мерките на едро следва да са достатъчни за разрешаване на проблема. Следва обаче да се отчита и установената наличност на три изградени национални мрежи, предоставящи конвергентни услуги, които са в основата на развитие на тези пазари.

Предвид наличната национална изградена инфраструктура, даваща възможност на двата големи мобилни оператора и най-големия кабелен оператор да предоставят конвергентни услуги, то чрез мрежата си, БТК не е в състояние сама да препятства навлизането на нови предприятия чрез дискриминационно поведение при предоставяне на услуги на едро, т.е. доколкото е налице проблем, то той следва да се реши с подходящи мерки на ниво пазари на едро включващи всички национални мрежи.

4.1.2. Прилагане на хищнически цени от страна на БТК

Относно възможността за прилагане на хищнически цени от страна на БТК, считаме изводите на КРС не кореспондират в максимална степен с установеното при анализа на съответните пазари. Анализът на разглежданите пазари показва, че е налице сериозен натиск от страна на конкурентните предприятия на БТК, предвид развитието на предоставяне на пакетни услуги, както и на услуги от страна на мобилните предприятия, осъществяващи дейност в национален мащаб. КРС е установила, че високият дял на абонатите на конкурентните предприятия и ценовият натиск върху офертите на историческото предприятие от страна, както на мобилните, така и на кабелните оператори, не би стимулирало БТК да прилага прекомерно високи цени.⁴³ В тази връзка, необосновани са изводите на КРС относно потенциалната възможност за прилагане на хищнически цени от страна на БТК. Необоснован е и крайният извод на КРС за наличие на конкурентни проблеми, свързани с прилагане на ценова преса и обвързване и пакетирание на услуги.

Оттук произтича извода, че установените от КРС конкурентни проблеми не обосновават продължаване на мерките на ниво предоставяне на услуги на дребно. Установените конкурентни проблеми могат да бъдат отнесени единствено към потенциалната възможност не само на БТК, а най-вече на предприятията използващи национални конвергентни мрежи, да препятстват конкуренцията, като отказва достъп или предоставя достъп до собствените си съоръжения при дискриминационни условия.

4.2 Във връзка с разширяване на обхвата на услугите подлежащи на ex ante регулиране

Считаме за недопустимо при показателите посочени в анализа, определящи силна динамика в развитие на конкуренцията, да бъдат въвеждани нови услуги подлежащи на ex-ante регулиране.

Забележките ни в това отношение са свързани със следните услуги:

4.2.1. IP базиран достъп

⁴³ стр.112 от проекта

Съгласно извършения анализ КРС установява, че алтернативните предприятия развиват собствена инфраструктура, чрез която осигуряват достъп до крайните потребители. Тези предприятия използват инфраструктура гарантираща възможност за IP достъп.

Основно това са услуги, използващи SIP протокол. Използването на SIP протокол от приложния слой (application layer) е една от възможностите за организиране предоставянето на услуги, включително гласови, посредством IP-достъп.

Организирането на услугата "SIP trunking" се извършва на база на съществуваща IP свързаност, независимо от използваната IP технология за достъп. Чрез "SIP trunking" услугата могат да се реализират входящи и изходящи гласови повиквания към PSTN/ISDN мрежи или към мобилни мрежи. "SIP trunking" услугата може да бъде част от общо решение, предоставяно на бизнес абонати, при който по една линия за достъп се предоставят различни логически услуги, като "SIP trunking" за глас и факс, интернет достъп и МАН свързаност. Тези характеристики на услуга, както и ниските разходи за организирането ѝ по съществуваща IP свързаност я правят много атрактивна за предприятията, предоставящи електронни съобщителни услуги. По тази причина тя се предоставя към настоящия момент от голям брой участници на пазара - кабелни и мобилни оператори, както и от оператори с издадени разрешение за предоставяне на телефонни услуги. Пример за такава услуга е Business Voice - CVPN.

По отношение на IP базирания достъп, БТК няма конкурентно предимство пред алтернативните предприятия. Напротив, дружеството предлага такъв достъп на ограничен брой крайни потребители, като в подкрепа на твърдението представяме информация за абонати на SIP достъп в изследвания период (**търговска тайна**):

ТЪРГОВСКА ТАЙНА!

	дек.11
VIP Business 30	
VIP Business 4	
VIP Business 8	
VIP Business per line	
Общо:	

Предвид това считаме, че налагане на задължения по отношение на SIP достъпа би навредило на конкурентността при този тип услуги и съответно предоставило по-малко ползи за потребителите.

Във тази връзка сме на мнение, че IP достъпът не следва да се разглежда като услуга, подлежаща на ex ante регулация.

4.2.2. Виртуален мобилен номер

С известно закъснение, в сравнение с двата големи мобилни оператора, БТК предоставя т. нар. виртуален мобилен номер. Това е услуга, която дава възможност на абонатите да имат достъп едновременно до фиксирана мрежа, чрез фиксиран номер и директно до мобилна мрежа, чрез мобилен номер.

С писма Ваш Вх. № 04-04-208/10.06.2011 г. и Ваш Вх. № 04-04-212/16.06.2011 г. БТК внесе в КРС предложения за пакетни услуги за частни и бизнес потребители, включващи елемента "домашен мобилен телефон"⁴⁴. В рамките на цитираните писма е направено уточнението, че този елемент от пакетната услуга се предоставя посредством обществената електронно съобщителна подвижна клетъчна мрежа по стандарт GSM и по стандарт UMTS. С писма Ваш Вх. №04-04-208/03.08.2011 г. и Ваш Вх. № 04-04-212/03.08.2011 г. БТК предостави допълнителни разяснения за начина

на предоставяне на този елемент, откъде е видно, че се касае за мобилна услуга. Наред с това БТК предлага тази услуга и самостоятелно като услуга предоставяна чрез мобилната мрежа.

Считаме, че подобна услуга не следва да бъде част от анализа по напълно аналогичен начин на всички услуги, предоставяни чрез мобилни номера от мобилните мрежи.

4.3. Относно конкретно определените специфични задължения

Както посочихме по-горе БТК счита, че е необходимо да бъдат дерегулирани пазарите на фиксирани услуги. Въпреки това, ще посочим някои проблеми в определените от КРС задължения, с оглед отстраняване на някои пороци.

4.3.1. Задължения, налагани на ниво предоставяне на услуги на едро

4.2.1.1. Избор на оператор

Считаме, че наложените мерки по отношение предоставяне на услугата „Избор на оператор“ следва да бъдат изменени, както следва:

Третото предложение от определените от КРС допълнителни условия при предоставяне на услугата следва да бъде допълнено, като се добави следното изречение:

„Предприятието трябва да бъде писмено упълномощено от абоната на БТК, като с пълномощното се удостоверява, че упълномощителят е абонат на БТК за ползване на фиксирана гласова телефонна услуга чрез конкретната абонатна линия, идентифицирана със съответен номер от ННП, за която желае БТК да активира Услугата по отношение на ОП, което е подало заявката“

Предложението е в съответствие с действащите условия съгласно договорите за взаимно свързване. В проекта на решение не се съдържат конкретните мотиви на КРС за определяне на допълнителните задължения, във връзка с предоставяне на услугата. Считаме, че предложението е в съответствие с поставените от КРС цели при определяне на задълженията, свързани с осигуряване на справедливост при ползване на услугата. Предложението гарантира защита интересите на крайните потребители, като в същото време осигурява коректното изпълнение на подадената заявка.

4.2.1.2. Отдаване на абонатни линии под наем на едро (WLR):

а) На първо място, считаме за необосновано въвеждането на задължение, според което заявленията за предоставяне на услугата „избор на оператор“ и WLR следва да бъдат разглеждани в еднакви срокове. Спецификите при предоставяне на услугите не предполагат механично изравняване на сроковете. Като пример може да се посочи хипотезата, при която WLR се организира при неактивна абонатна линия, както и при липса на изградена третична мрежа. Предвид спецификите при организиране на съответните услуги, процедурите по тяхното организиране не намират място в едно общо типово предложение. В тази връзка, считаме за необосновано въвеждането на задължение, според което следва да се прилагат идентични срокове във връзка с организирането и предоставянето на двете услуги.

В случай че КРС поддържа становище за необходимост от прилагане на сходими срокове, то задължението следва да се отнася единствено до активирането на услугата, след като всички други условия за организиране на услугата са изпълнени.

б) Както посочихме и по-горе не следва в задължението за отдаване на абонатни линии под наем да бъдат включени и линиите, използващи IP достъп. Подобна мярка е силно непропорционална. Считаме, че така определено задължение за достъп следва да бъде запазено в обема, в който това задължение е прилагано до момента.

в) Във връзка с определянето на съответните ценови ограничения, бихме искали да посочим, че ценовата мярка по отношение на услугите за достъп до служебни абонати следва да бъде изменена.

Съгласно предложението на КРС цената на едро следва да се определя въз основа на месечната цена за достъп за всяка услуга за достъп за служебни абонати. От така формулирано задължение следва извод, че БТК следва да включи в офертата на едро цени, които отговарят на всяка една от услугите на дребно, обявени в ценовата листа на БТК.

Задължението за осигуряване на достъп на едро има за цел да се даде възможност на алтернативните предприятия да достигнат до крайни потребител. В същото време, конкретните оферти, които ще се формират от тези предприятия са предмет на търговската политика на съответното предприятие и са извън контрола на КРС. За да бъде приложено ефективно предложеното от КРС задължение, то следва да се гарантира, че полученият на съответната цена достъп на едро ще бъде ползван единствено за предлагане на оферти на дребно, които репликират единствено и само конкретната оферта на БТК. В рамките на предложения проект КРС не предвижда механизъм за такъв контрол. Считаме, че механичното репликиране на всички оферти на дребно на БТК при определяне на ценовите условия на едро не отговаря на целите на наложената мярка и представлява необоснована тежест за БТК. В тази връзка, подобна мярка следва да бъде ограничена до определяне на марж, въз основа на основна услуга за бизнес абонати.

4.2.2. Задължения, на ниво предоставяне на услуги на дребно

БТК поддържа изразената позиция за това, че не следва да бъдат продължавани наложените мерки на ниво предоставяне на услуги на дребно. Считаме, че продължаването на тези мерки ще доведе до свръх регулация.

Предвид факта, че в проекта на анализ, поставен на обсъждане, КРС предлага мерки на ниво услуги на дребно, и с оглед изготвянето на цялостно становище по предложения проект, БТК представя становището си по така предложените мерки, както следва:

4.2.2.1. По отношение на задълженията за ex ante регулация на пакети, включващи единствено фиксирани гласови услуги.

Такъв подход е в противоречие с Препоръката от 2007 г., от която отпадат пазарите на гласови услуги, като такива подлежащи задължително на ex ante регулиране. В допълнение ще посочим, че е налице тенденция към дерегулация на тези пазари и на Общностно равнище.

Следва да се отбележи също така, че прилагането на тест за наличие на ценова преса е основополагащо за целите на ex post регулацията. Това от своя определя използването му за целите на ex ante регулацията като необосновано и излишно.

Във връзка с гореизложеното считаме, че оттеглянето на регулацията на ниво предоставяне на услуги на дребно е пропорционална мярка и по никакъв начин не би се оказало негативен ефект върху развитие на конкуренцията. Още повече, че съгласно чл. 318, ал. 3 от ЗЕС КРС може с решение да спре или отложи предоставянето на услуга или пакет от услуги, когато това би довело до съществено нарушение на конкуренцията, докато не бъде осигурено спазване на задълженията за достъп, наложени с влязло в сила решение след анализ на съответния пазар.

Считаме, че въвеждането на задължения по отношение на пакети, включващи достъп и фиксирани гласови услуги е несъобразено с европейската практика и пазарната среда у нас.

4.2.2.2. Ценови ограничения по отношение на цените за достъп като самостоятелна услуга

С Решение №1882/23.08.2012 г. КРС определи "Форма и методология за въвеждане и прилагане на разделно счетоводство" (Методология). Съгласно т.12 от Методологията задължените предприятия следва да предоставят след приключване на финансовата година, но не по-късно от 30 юни, регулаторни отчети, изготвени при спазване на заложените в Методологията изисквания.

В същото време с предложената мярка се изисква от БТК при инициране на промяна в цените за достъп да внася в едномесечен срок преди промяната отчетите от разделното счетоводство за последните 6 (шест) месеца. Това на практика означава, че по отношение на БТК се изменя задължението за разделно счетоводство, което считаме за недопустимо.

В тази връзка предлагаме прецизиране на мярката, като подобно задължение бъде формулирано, както следва:

"При инициране на промяна на цените за достъп в едномесечен срок преди промяната БТК следва да внесе в КРС ценовото предложение, заедно с документите по ценообразуване, които доказват, че предложението е над разходите."

4.2.2.3. Забрана за прилагане на цени, които препятстват конкуренцията или навлизането на други предприятия на съответния пазар. Тест за ценова преса.

На база на извършения анализ, КРС достига до заключение, че ценовата регулация на ниво предоставяне на услуги на дребно следва да се ограничи до цените на тарифни планове, с включени в месечния абонамент определен обем минути за разговори.⁴⁵ В тази връзка от БТК се изисква, един месец преди ефективното предлагане на цените, да представи документи, доказващи липса на ценова преса. За целта е представена и съответната формула, която следва да се прилага.

Следва да се отбележи обаче, че така заложената формула наред с неправомерното включване на домашен мобилен телефон, съдържа и явни фактически грешки. Ето защо считаме за необходимо предложената формула да бъде коригирана, както следва:

$$P - R > 0$$

Където:

- P** Цена на услугата на дребно, предлагана от предприятието със значително въздействие върху пазара (ЗВГП)
- R** Цена на услугата на едро, включително регулирана, необходима на конкурентните предприятия за предоставяне на услугата на дребно

Цената на едро R се определя както следва:

$$R = \sum_{i=1}^n ri$$

Където:

- n** Броят на услугите, включени в пакета, включващ само достъп и определен обем включени минути за телефонни повиквания.
- ri** цена на едро на даден елемент от пакета в съответствие с приложимостта му към офертата на БТК, като са възможни следните опции:

⁴⁵ ".....КРС счита, че ценовата регулация трябва да е насочена към цените на пакетните услуги, включващи само достъп и определен обем включени минути за телефонни повиквания, предлагани от предприятието със значително въздействие на съответните пазари" (стр. 126 от Приложение към Решение на КРС №2171/03.12.2012 г.)

- r_1 Цена на едро за ползване на услугата "отдаване на абонатна линия под наем на едро" (Wholesale Line Rental) за месечен абонамент;
- r_2 Цена на едро за селищни разговори във фиксирани мрежи, определена по формулата $r_2 = n_1 \cdot (C_1 + C_2)$
- r_3 Цена на едро за междуселищни разговори във фиксирани мрежи, определена по формулата $r_3 = n_2 \cdot (C_1 + C_2)$
- r_4 Цена на едро за международни разговори, определена по формулата $r_4 = n_3 \cdot (C_1 + C_3)$
- r_5 Цена на едро за разговори от към национални мобилни мрежи, определена по формулата $r_5 = n_4 \cdot (C_1 + C_4)$

Където:

- n_1 прогнозирано потребление за услугата "селищни разговори";
- n_2 прогнозирано потребление за услугата "междуселищни разговори";
- n_3 прогнозирано потребление за услугата "международни разговори";
- n_4 прогнозирано потребление за услугата "разговори към национални мобилни мрежи";
- C_1 среднопретеглена през трафика цена за генериране в локален и национален сегмент, ако са приложими такива сегменти и цени;
- C_2 среднопретеглена през трафика цена за терминиране в локален и национален сегмент, ако са приложими такива сегменти и цени;
- C_3 средна цена за международни разплащания, определена като частно на сумата, платена от БТК на международните оператори за международни разговори, разделена на броя минутите за такива разговори, проведени през периода, обхванат в теста;
- C_4 среднопретеглената през трафика цена за терминиране на повиквания в индивидуални мобилни мрежи в часове на силен и слаб трафик, когато са приложими такива цени.

Обръщаме внимание, че в допълнение на направената корекция, с оглед необходимостта да бъде изключен от обхвата на формулата елемента "домашен мобилен телефон", доколкото той се асоциира с предоставянето на услуги на различни от разглежданите пазари, са отразени и редакции, целящи постигането на по-голяма яснота и такива, свързани с отстраняване на явни фактически грешки. Конкретно корекциите се свеждат до:

- При поясняване на обхвата на r_5 се прави уточнението, че това представлява цена на едро за разговори от фиксираната мрежа на БТК към национални мобилни мрежи. Посочена е и формула, която да се използва за определянето на тази цена, но тази формула неправилно реферира към цени на едро на БТК при предоставяне на MVNO услуга, свързана с предоставянето на достъп на едро мобилната мрежа на БТК. Предвид обхвата на наложеното задължение за прилагане на тест за ценова преса считаме, че тази референция е некоректна и съответно предложихме нова редакция;

- При поясняване на обхвата на r_4 се прави уточнението, че това цена на едро на международни разговори към първа международна група дестинации (фиксирани мрежи). На мнение сме, че така представената формулировка е ограничаваща, доколкото специфицира конкретно по отношение на кои дестинации при осъществяване на международни разговори да се прилага. Считаме за по-коректно да бъде предвидено, че тази цена на едро е валидна за международни разговори, а в

конкретния случай БТК, в зависимост от маркетинговата си стратегия, да определи конкретните дестинации или принципите, които ще прилагат при селектиране на тези дестинации. Така например, ако към настоящия момент БТК предлага тарифни планове с включени определен обем минути за разговори към първа международна група, то но не е изключено занапред дружеството да предложи например тарифни планове с включени минути за разговори към мобилни мрежи в Европа;

• Прави впечатление, че отделните услуги, съставляващи един тарифен план, с включени минути за разговори в месечния абонамент, се използва и понятието елемент на пакета (при описанието на п). С оглед избягване на възможността за нееднозначно тълкуване предлагаме да бъде използвано само понятието "услуга".

В ЗАКЛЮЧЕНИЕ НА НАСТОЯЩОТО СТАНОВИЩЕ БИХМЕ ИСКАЛИ ДА ПОСОЧИМ СЛЕДНОТО:

Както е установено в самия анализ, конкурентната среда на пазарите на фиксирани услуги е силно променена. Налице е ясно изразена динамика в промяната на пазарите, субституция на фиксираните и мобилните услуги и силен конкурентен натиск спрямо историческото предприятие на три други предприятия имащи значително по висок пазарен дял от основното предприятие на пазара на мобилни услуги и услуги за разпространение на радио и телевизионни програми, вкл. достъп до интернет. Прехвърлянето на пазарна сила на пазара на фиксирани услуги от други предприятия поставя в силно неравностойно положение историческото предприятие, а налагането на допълнителни задължения, най-вече по отношение на услуги на дребно, ще намали неговата конкурентост. Това ще се отрази най-вече на възможността потребителите да ползват съвременни качествени услуги с възможност за свободен избор на доставчик. Предвид това, считаме за необходимо КРС в най-кратки срокове да приеме втори кръг анализи на пазарите на дребно, като отчете в максимална степен пазарната ситуация у нас и практиката в другите страни за дерегулация на пазарите на фиксирани услуги.

С уважение,

Емил Рангелов,
Пълномощник

